

Öine pääste- operatsioon

osutus tulutuks, sest keegi oli
punase raketiga nalja teinud.
Lk 3

Suvmängud

võitis Lääne-Nigula vald Ridala
ja Nõva ees. Lk 5

Lääne Elu

Loe värsked uudised www.le.ee

TEISIPÄEV, 13. JUUNI 2017 | NR 67 (4012) | 1 EURO

Kadi Paaliste

muudab Linnamäe
vana koolimaja
külakeskuseks.
Lk 3

RÕÕMUSTA KOOS MEIEGA

**CIRCLE K pidutseb
15. juunil UUEMÕISA
teenindusjaamas**

Kohv

1 €
,-

L ja XL kuum jook

Kütus

-5 s/l

Circle K EXTRA
Club kliendile

Hot dog

1 €
,-

Rullgrilli hot dog

PAKKUMISED KEHTIVAD AINULT AVAMISPÄEVAL!

VAATA LÄHEMALT
www.circlek.ee

CIRCLE K

®

● JUHTKIRI

Olümpiamehed teevad naistele ruumi

Epeenaiskondade turniir Tokyo olümpiamängudel 2020 toimub siiski. Seni teati, et enne 2024. aastat seda jõuproovi olümpiaradadel ei peeta. Rahvusvahelise olümpia-komitee president Thomas Bach tuli ise Montrealis 1976 olümpiavõitjaks Lääne-Saksamaa floretimeeskonnas. Ometi ei maksa siin näha presidendi eelistust alade valikul. ROKi taotlus on võistlusprogrammis järgida soolise võrdsuse põhimõtteid.

Tokyo OMil võistleb 285 sportlast vähem kui Rio de Janeiros 2016, aga aegade suurim arv naissportlasi. Väga palju lisandub võistlusi segavõistkondadele (Rio 9 asemel 18), näiteks 4 x 100 meetri segakompleksujumine ja kergejõustikus 4 x 400 meetri segateatejooks. Judos lisandub segavõistkonnarõistlus. Alasiseselt asendatakse mõni meeste võistlus naiste jõuproovi-ga (poks, aerutamine, sõudmine).

Lisandub ka 3 x 3 korvpall, kuhu pääseb kaheksa nais- ja meeskonda (võistkonnas neli mängijat). Eesti olümpia-komitee spordidirektori Martti Raju arvates sai siin määravaks ala edukas korraldamine paaril varasemal noorteolümpial. Tulevikus pole näiteks võimatu ka breiktantsu ja rulluisutamise OMile jõudmine. Noorema generatsiooni kaasamine ja populaarsete tänavaspordialade esitlemine on ROKi teadlik suund.

Mõne aasta eest olid eestlased varmad soomlaste spordileutiste naisekandmise ja saapaviskamise propageerimisel. Nüüd võiks aga kiiresti reageerida noorukite tänavaspordialadele. Eks praegune Eesti popim naissportlane Kelly Sildarugi ole tippu tõusnud süsteemiväliselt ehk noorte alternatiivse spordi vallast. Nüüd võiksid spordiametnikud ja treenerid, kes seni ennast vanaks tunnistada ei taha, oma mugavustsoonist välja tulla ja noorte sekka astuda.

● TEISED LEHED

Kurg: keelekümluse ja lõimumise pealesurumine on mõttetu

POSTIMEES. Eestlased peavad austama venelaste soovi anda oma lastele emakeelne haridus, vähemalt põhikooli mahu, ja venelased peavad leppima, et Eesti riigikeeleks jääb ainult eesti keel, kirjutab pedagoog Irina Kurg.

Venelased peavad leppima, et Eesti riigikeeleks jääb ainult eesti keel. On ju Eesti tõepoolest ainus koht maailmas, kus on eesti keelel arenguväljavaated. Eestlased peavad austama venelaste soovi anda oma lastele emakeelne (venekeelne) haridus, vähemalt põhikooli mahu. Ning loobuma kahtlastest massilistest eksperimentidest nimetusega „kümblys ja lõimumine”.

Iga järjekordne jutt päevakorras seisvaist tõsistest ümberkorraldustest eesti ja vene keele asjus ajab aga venelasi aina vihasemaks. Keelekümluse ja lõimumise pealesurumine on mõttetu, kallis, mahamängitud kaart. Lõplik tõrjumine ja põlgamine. Selle asemel peab tõepoolest läbi mõtlema ja rakendama uusi õppemeetodeid, mis põhinevad kindlatel eesti ja vene keele kognitiivsetel erinevustel ja isiksuse lugupidamisel ning mis võimaldavad täisväärtusliku emakeelse hariduse kõrval ka efektiivselt omandada riigikeelt austuse ja huviga.

● LAUSELAEN

„Ebameeldiv seis. On siis mõned kuud enne valimisi sellist segadust vaja.”

Nõva volikogu aseesimees **Tarmo Heinleht** kriminaalkuriteos süüdi mõistetud vallavanerna Deiiv Rahumäe kohta. LE, 10. juuni 2017

Muutused tulevad ega jäta kedagi puutumata

Kui peaksin võtma oma kõne kokku ühte Twitteri säutsu, kõlaks see nii: tulevikku ehitavad need, kes julgevad.

Kahaneva rahvastiku, kokkukuivava tööturu ja kasvava ebavõrdsusega ühiskond hakkab kaotama usku tulevikku. Eesti ei saa seda lubada.

Olime Reformierakonna valitsemise ajal jõudnud taasiseseisvusaja ühe kõige aeglasema, alla üheprotsendilise majanduskasvuni. Lubatud lähenemise asemel Euroopa jõukamate riikide elatustasemele hoopis kaugenesime sellest. Tõsi, jõukal vähemusel läks paremini küll, sest samal ajal sai Eestist üks kõige suurema sotsiaalse ebavõrdsusega riik Euroopas.

Lahenduseks on Reformierakond alati pakkunud ühte: langetame kõrgepalgaliste makse. Jõukamad satuvad sellest vaimustusse ning asuvad innovaatilist ja tulevikulist majandust looma. Kui neilt siis küsiti, miks ei ole madalam tulumaksumäär toonud kaasa paremat tootlikkust, ütlesid nad, et tuleb veel rohkem alandada kõrgepalgaliste makse ja küll siis tuleb.

See tuletab mulle meelde 19. sajandil levinud ravivõtet. Nimelt arvati mitmel pool Euroopas, et kokutamise põhjus on liiga suur keel, ning raviks lõigati pool keelt ära. Kui paranemise asemel ilmnas hoopis veremürgitus, ütles doktor, et probleem pole mitte selles, et ravi on vale, vaid tuleb lihtsalt rohkem lõigata.

Kui vanad lahendused ei toimi, tuleb siiski uusi otsida. Nii olen ka teinud. Viimase kahe aasta jooksul on sotsiaaldemokraadid läinud julgemaks, meie ilmavaateline vundament aga selgemaks.

Inimeste ebakindlus tuleviku suhtes on muidugi mõistetav. Kiirete muutuste ajal on see alati nii. Samuti toob üleilmastumine paljude uute võimaluste kõrval endaga kaasa uued ohud.

Probleem ei ole muidugi mitte muutumises kui sellises. Ühiskondlik proovikivi on muutuste kasvav kiirus, millega on aina raskem toim tulla.

Kui aastani 1900 kahekordistus inimteadmine umbes sajandi jooksul, siis 20. sajandi keskpaigaks juba iga 25 aastaga. Praegu kahekordistub info hulk kord aastas ning lähiaastail toob „asjade internet” kaasa globaalse info kahekordistumise iga 12 tunni tagant. Sellist asja ei ole mitte kunagi inimajaloos olnud ega oska maailm sellega toime tulla. Me ei suuda hoomata protsesside sügavamat tähendust ega eristada usaldusväärset infot sihilikust valest.

Kümme aastat tagasi kuulasime autos raadiot, et saada teada eesolevaist ummikuteist. Nüüd kasutame selleks appi, mis edastab meile reaajas teiste liiklejate mobiiltelefonide liikumiskiruse iga teelõigul.

Peale igapäevase eluolu mõjutab tehnoloogia areng ja üleilmastumine ka majandust. Majandus mõjutab omakorda inimeste tööd. Digimajanduse areng kaotab igal aastal maailmas miljoneid töökohti. Iseõitvad veokid vabastavad Euroopas ligi 5 miljonit autojuhti. See on aga järgmise kümnendi, mitte sajandi küsimus.

Muutus tuleb, tuleb igas valdkonnas, ei jäta kedagi puutumata. Kõik muutub. Majandusliku efektiivsuse mõttes on tegemist teretulnud muudatusega, ent inimesele tähendab see tehnoloogilist töötust, olukorda, kus inimese senised osku-

JEVGENI OSSINOVSKI
SDE esimees

sed ja kogemused muutuvad lihtsalt kasutuks.

See ei ole utopiline tulevik. Majanduse kohanemine areneva tehnoloogilise keskkonna ja väheneva rahvastikuga on Eesti ettevõtete ja töötajate igapäev. Aastal 2000 oli Eesti põllumajanduses tööl 39 000 inimest, nüüd on neid kolmandiku vähem. Mäetööstuses oli siis kaheksa tuhat töötajat, nüüd vaid kolm tuhat. Tootmismahud on samal ajal aga tunduvalt kasvanud.

Seda ei tohi võtta traagiliselt. Majandus muutub efektiivsemaks ja kohaneb muutuva maailmaga.

Seda kinnitab esmapilgul paradoksaalne, aga tegelikult väga loogiline tööturustatistika. Viimase viie aasta-ga on tööpuudus vähenenud kaks korda. Samal ajal on koondatute arv hoopis kasvanud ligi kolmandiku. Korrage on suurenenud nii ettevõtete värbamine kui ka koondamine. See tähendab, et osa töökohti kaob, aga kaduvate töökohtade asemele tulevad uued.

Need uued ei ole aga samad tööko-had. Uus majandus eeldab teistsugu-seid oskusi ja kogemusi. Töökohad ei teki ka samasse kohta, kust nad kaovad. Mäetööstus vabastas tööjõudu Ida-Virumaal, aga IT areneb Tallinnas.

Lähima kümnendi jooksul kaob veel ligi neljandik praegustest töökohtadest, tööealiste elanike arv väheneb Eestis samal ajal ligi saja tuhande võrra. See on tohutu transformatsioon, mis ei jäta kedagi puutumata, ning kui me selleks ei valmis-tu, jääme maha.

Selles kontekstis on groteskne, et oleme avalikkuses viimastel kuudel kirglikult arutlenud, kas pudel õlut tohib maksta 20 senti rohkem või mitte. Lihtsalt piinlik. Parafraes-rides Friedrich Nietzschet: kui maja põleb, võiks õlle joomata jätta.

Muudatused majanduses on muutnud ka inimeste sotsiaalset positsiooni. Kogu maailmas on viimased aastakümned toonud kaasa ühiskondliku ebavõrdsuse kasvu, mis tähendab, et need, kes ei suuda kohaneda, jäävad edukamaist järjest maha. Kasvav ebavõrdsus sünnitab aga mürgise poliitika. Demokraatlik ühiskond ei saa lõpmatult eksisteerida nii, et vähemusel läheb järjest paremini, aga enamik tammub paigal või vajub.

Sellist juhtudel on poliitikas alati tõusnud fundamentalism, on alati tulnud need, kes on pakkunud primitiivseid lahendusi ja tahtnud progressi seisma panna. Muidugi, eks sisserändajaid ja etableerunud poliitilist eliiti süüdistada on palju lihtsam kui arvutit, mis töökoha tegelikult ära sõi.

Kõige rohkem on töökohti kadunud töötlevas tööstuses ning kaotanud on eeskätt 40ndais ja 50ndais mehed. See on valus protsess, mille peal mängivad nii Trump, Le Pen kui ka Helme. Keskealine vähese sisetulekuga maapiirkonna mees on EKRE lojaalseim valija.

● **Peale igapäevase eluolu mõjutab tehnoloogia areng ja üleilmastumine ka majandust. Majandus mõjutab omakorda inimeste tööd. Digimajanduse areng kaotab igal aastal maailmas miljoneid töökohti.**

On oluline tähele panna, et meie kodukootud radikaalid ei ole midagi Eestile omast. Poliitiline mullistus raputab praegusel ajal kogu Lääne maailma. Ma vaatan Eesti poliitika ringi ega saa aru. Mitmes erakonnas on võimule tulnud uued esimehed, kes on tagurlikumad, kitsarinnalisemad ja väiklasemad kui nende erakondade asutajad.

Isegi Reformierakond kardab olla liberaalne. Argust varjatakse Kristen Michali ja Martin Helme kallistusega, mida Hanno Pevkur pühalikult õnnistab. Argpükslikust ühiskonna lõhestamisest ja inimestesse ebakindluse süstimisest püütakse teha tugevus („Tugev Eesti”, mäletate).

Poliitika eesmärk ei tohi aga olla mitte inimeste hirmude süvendamine, vaid kindlustunde andmine üheskoos edasi minekuks. Just seda esimest püütakse ometi teha, võimendades hirmu vihaks. Vihaks teiste inimeste vastu, vihaks muutuste vastu. Jah, sellega võib võita hirmunud inimese toetuse valimistel, aga sellega ei saavuta edu riigi ja ühiskonnana.

Tehnoloogiline muutus ei ole mis-ki, millega resigneerunult kohane-da. Ükski ühiskond ei ole saavutanud edu, nuttes taga vanu aegu.

Masinad on vabastanud ning vabastavad edaspidigi inimest mõttetult rutinest ja ohtlikust tööst. Olgu selleks nõudepesu, allmaatööd või bussi juh-timine. See võimaldab inimestel keskenduda tööle, mis väärtustab inimest inimesena. Ülesannetele, mis nõuavad loovust ja muudavad töötamise nauditavaks ning mille eest makstakse üldjuhul ka kõrgemat palka.

Me anname endale aru, et tehnoloogia areng seab inimestele uued, kõrgemad nõudmised. Küll ei nõustu ma kõigi nende õudusenaariu-me maalivate tehnoloogiagurudega, kes ütlevad, et õige pea ei ole enamikul elanikkonnast mingit mõistlikku rakendust tööturul ning nende lojaalsust tuleks hakata ostma kodanikupalgaga. See meenutab mulle taas 19. sajandi diskussioone sellest, kuidas aurrumasin teeb nii palju tööd, et inimesed hakkavad töötama paar tundi nädalas ja muul ajal elu nautima. Tegelikult on vanade töökohtade asemele tulnud lihtsalt uued ja elutempo hoopis kiirenenud.

Küll aga kasvatab tehnoloogiline töökohtade kadu loomuldasa ebavõrdsust ühiskonnas, mis kasvatab pingeid ühiskonnas. Selleks tuleb valmistuda ning tulevikus investeerida inimeste võrdsete võimaluste tagamisse – haridusse ja elukestvasse õppesse – kordi enam, kui siiani oleme vajalikuks pidanud. Enam ei ole võrdsete võimaluste tagamine maailmavaateline valik, humanistlik soov tagada kõigile inimestele parem elu, ehkki ka seda. See on hädavajadus, et hoida Eestit tuleviku teel.

Peame looma uue, 21. sajandi sotsiaalse mudeli, mis arvestab kiire arenguga ning töösuhete muutuva iseloomuga ja suudab pakkuda vajalikku sotsiaalset kaitset, et inimesed suudaksid elus edukalt edasi liikuda. Haridus-, tööturu- ja sotsiaalpoliitika on saanud majanduspoliitika olulisim komponent. Võrdsemad ühiskonnad on õnnelikumad ja sidusamad ning arenevad kiiremini.

Lühendatud Jevgeni Ossinovski kõnest erakonna üldkogul

● KÜLAELU

Linnamäe vanast koolimajast saab külakeskus

Linnamäe vanas koolimajas on käinud juba nädal aega kibe lammutustöö, et kasutult seisvast hoonest saaks ümbruskonna teenuse- ja tegevuskeskus. Ehitus algab sel nädalal.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

„Täidame maja kõige sellega, mis on Linnamäel puudu,” ütles Linnamäe arenguseltsi ja osatühingu Interrobang juhatuse liige Kadi Paaliste. Maja ja krundi hoonestusõigus kuuluvad äriees Koit Uusiga seotud Interrobangi osatühingule.

Paaliste sõnul ei ole Linnamäel ühtegi kohta, kus saaks rahvas kokku tulla.

Vallaga käivad läbirääkimised noortekeskuse asjus. „Loodetavasti saame kokkuleppele,” ütles Paaliste. Noortekeskust Linnamäel pole, vallal on kavas see luua. „Teine võimalik koht on Oru vana vallamaja,” ütles Lääne-Nigula volikogu esimees Andres Kampmann.

Sobib noortekeskuseks

Lääne-Nigula vallavanema Mikk Lõhmuse sõnul pole vallamaja just parim lahendus ja kui rent üle jõu ei käi, näeks ta noori tegutsemas just rajatavas tegevuskeskuses. „Vanasse vallamaja mahuks ta kuidagi ära, otse kooli kõrval ei oleks hea lahendus. Sealsamas asub ka raamatukogu, aga noored tekitavad ikka mingil määral kära,” ütles Lõhmus.

Linnamäe vana koolimaja on Lõhmuse sõnul aastaid olnud vala murelaps. „Lagunes, omanik sellega midagi ette ei võtnud, krunt võsastus. Omanikul oli plaan teha ta hooldekoduks, aga sellest ei saanud asja,” ütles Lõhmus. Nüüd, uue omaniku käes on ehitus lahti läinud.

Hoone on projekteerinud arhitekt Harry Lindemann. Paaliste sõnul säilib hoone välisilme ja maja ei olegi väga hullus seisukorras. Katus pole läbi sadanud ja tsaarlaegsed seinapalgid on terved. Maha tuleb lammutada vaid nõukogude ajal ehitatud osa. Paaliste hoiab ehitusel silma peal, sest vana maja võib üllatada. Näiteks tuli seinapalkide vahelt välja tsaarlaegne ajaleht, mida tahab Paaliste keskuses eksponeerida. Kavas on raamida ka vana tapeedi tükke jms, et vana maja hõngu säilitada.

Mõte 20 aastat tühjalt seisnud koolimaja korda teha tuli

Linnamäe arenguseltsi juhatuse liikme Kadi Paaliste sõnul tuleb majja kõik, millest on Linnamäel praegu puudu.

ARVO TARMULA

Linnamäe vana koolimaja

- Ehitatud aastal 1903 koolimajaks.
- Viimane direktor oli Mare Urbas.
- Tühi 1998. aastast, mil valmis praegune Oru koolimaja ja kool kolis sinna.
- Hoonestusõigus kuulub äriees Koit Uusiga seotud osatühingule Interrobang.
- Aastal 2018 plaanib Linnamäe arenguselts seal avada tegevus- ja teeninduskeskuse.
- Keskuse tarbeks andis PRIA 150 000 eurot toetust.

● „Tühi ja lagunev maja kriipis hinge ja mitte ainult minul, vaid kõigil Linnamäe inimestel,” ütles Paaliste.

aasta tagasi. 1903. aastal koolimajaks ehitatud hoone jäi tühjaks, kui Oru kool sealt 1998. aastal oma praegusesse majja kolis. „Tühi ja lagunev maja kriipis hinge ja mitte ainult minul, vaid kõigil Linnamäe inimestel,” ütles Paaliste.

Läinud nädalal alanud lammutustöö jääkidest sai mitu Linnamäe poisikest onni tarbeks laudu.

„Ka ehitust töötab Linnamäe mehi. Teevad nagu iseendale,” ütles Paaliste.

PRIA-lt saadud 150 000 euro eest loodab Paaliste maja korda saada. „Valmis peaks ta olema vabariigi aastapäevaks. 24. veebruaril 2018 tahame ukseid lahti teha,” ütles Paaliste. Üksiti tähistatakse tegevuskeskuse avamisega veel kaht tähtpäeva: 500 aastat Linnamäe esmamainimisest ja Oru kooli 115. sünnipäeva.

Hoov sai korda

Linnamäe arenguselts loodi mul-lu aprillis. Paaliste sõnul on seltsi töösse haaratud sadakond inimest. 20. mail korraldati koolimaja hoovitalgud, kus osales üle 30 inimese. „Varem võssa kasvunud hoovi ei tunne ära,” ütles Paaliste.

Hoov oli seisnud 20 aastat hooldamata. „Ainult koos hakkas meil sellele katastroofile jõud peale,” ütles Paaliste.

Tööhoos öelnud kunagine Oru vallavanem Ülo Loorens, et neid, kes on lubanud vana koo-

limaja korda teha, on ennegi olnud. Nüüd tundub, et tõepoolest tehaksegi, aga ega ta enne usu, kui ise oma silmaga näeb.

Majja on plaanitud saal koos köögi, et saaks korraldada üritusi, pidada sünnipäevi, miks mitte ka suviti kohvikut jms, õpeklasse täiskasvanuile, kus saaks koos käia õmblus- või fotoring. Peale selle on Paaliste kavandamas majja tervisetuba. „Mis sinna täpselt tuleb, peab mõtlema. Joogat, võimlemist, mida iganes,” ütles Paaliste.

Tulevad ka ruumid kosmeetikule ja juuksurile. Koolimajast üle tee asub spordiplats. „Meie majja tulevad duširuumid, saun ja ladu, kus saab hoida spordivahendeid,” ütles Paaliste.

Linnamäe piirkonnas elab veidi alla tuhande inimese, asulas endas nõks alla neljasaja. Mikk Lõhmuse sõnul on Linnamäe piirkond vallas ainus, kus pole vabu kortereid.

● LÜHIDALT

MADIS MINTEL

Võidutule toovad Edita Luik ja Hellat Rumvolt

Kaitseliit korraldab võidupüha paraadi tänavu Rakveres. 23. juunil pärast paraadi saadetakse maakondadesse teele võidutuli, mille viivad oma kodumaakonda kaitseliidu noortejuhid. Võidutule toovad Läänemaa Edita Luik ja Hellat Rumvolt.

Edita Luik on juba 17 aastat kodutütardega tegelnud, ta on staažikaim noortejuht Lääne-mailevas. Praegu juhib Luik Oru kooli rühma. Hellat Rumvolt on Noorte Kotkaste organisatsiooniga ametlikult seotud 14 aastat, kuid tegelikult kauemgi, juba kaitseliidu taastoomise aegadest peale. Alguses käis ta laagrites abiliseks, peagi sai temast noorkotkaste rühmapealik, mõni aasta hiljem malevapealik.

Urmas Lauri

Volikogu otsustab Nõva vallavanema vabastamise

Nõva volikogu tuleb kokku 29. juunil. Päevakorras on kriminaalkuriteos lõplikult süüdi jäänud vallavanema Deiv Rahumäe ametist vabastamine.

Nõva volikogu esimees Peeter Kallas ütles, et ei soovi asja kuidagi lähemalt kommenteerida. „Otsus on langetatud. Volikogu ülesanne on reageerida,” ütles Kallas.

Avaliku teenistuse seaduse järgi ei tohi avaliku teenistusse võtta isikut, keda on karistatud tahtlikult toime pandud kuriteo eest. Kui kuritegu pannakse toime ametisoleku ajal, tuleb isik teenistusest vabastada. „Ta kas astub ise tagasi või vabastab teda ametist volikogu,” ütles Lääne maavanem Nee-me Suur.

Volikogu peab seda tegema mõistliku aja jooksul. „Kui see aeg on kaks-kolm nädalat, siis on see mõistlik, kui kaks-kolm kuud, siis pole,” ütles Suur. Kui volikogu vallavanemat ei vabasta, algatab maavanem volikogu tegevusetuse asjus järelevalvenetluste.

Kui vallavanem on ametist vabastatud, tuleb uus valida kahe kuu jooksul.

Rahumägi jäi süüdi ametiauto kuritarvitamises ja vallale rahalise kahju tekitamises 2014. aastal. Kui ta lahkub vallavanema ametist, tuleb tal tagasi astuda ka Läänemaa omavalitsuste liidu esimehe kohalt.

Kaie Ilves

Haapsalu ja Dirhami vahet hakkab sõitma suvebuss

Pärast jaanipäeva hakkab taas sõitma suvebuss marsruudil Haapsalu – Dirhami – Haapsalu, teatas Lääne maavalitsus. Buss alustab sõitmist 26. juunil ja teeb viimase sõidu 31. augustil.

Liinil on väike juubel – see on käigus viiendat aastat. Ametlikult on suvebuss maakonnaliin nr 28. Buss väljub Haapsalust iga päev kell 10.30 ja Dirhamist 17.00. Sõiduks Dirhamisse kulub 45 minutit, buss peatub ka igas marsruudile jäävas peatuses. Pileti hind ei ole muutunud – Haapsalust Roostaranda (Elbiku peatus) maksab pilett 1,85 eurot, Dirhamisse 2,10 eurot. Liinil sõidab ASi L&L 19 kohaga buss.

Suvebussiliini rahastatakse riigieelarvest ja piletitulust ning oma toetuse annavad ka kohalikud omavalitsused, kust buss läbi sõidab. Need on Haapsalu linn ning Lääne-Nigula, Ridala ja Noarootsi vald.

Lemmi Kann

Punane rakett käivitas öise otsingu

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Ööl vastu laupäeva otsisid vabatahtlikud ja politsei merepäästeüksus mitu tundi Matsalu lahel punast raketti lasknud merehädalisi, keda tegelikult polnudki.

Veidi pärast südaööd sai merevalvekeskus Saastnast teate, et Matsalu lahel Saastna-Haeska joonel nähti väikeste ajavahedega kolme punast raketti.

Punane rakett on merehädabikutsung ning kui seda märgatakse, käivitub alati otsingu- ja päästeoperatsioon. Punase raketi põhjusest kasutamine ter-

ritoriaal- ja sisemerel on seadusega keelatud.

Nii käivitas merevalvekeskus ka nüüd otsingu. Hädasolijaid suundus esimesena kl 00.18 otsima parasjagu merel olnud Muihu merepäästeseltsi Puise paat-kond. Hiljem liitus Haapsalu politseijaoskonna merepääste (SAR) meeskond operatiivpaadiga.

Puise SAR-meeskonna liige Joel Tammet kirjutas oma Facebooki lehel, et ligi kolme tunni jooksul otsisid paatkon-nad prožektorite, binoklite ja termokaamera abil Matsalu lahe põhjalikult läbi, kuid ei leidnud mingit tegevust, inimesi ega aluseid.

Kell 3.06 andis merevalvekeskus kõigile otsingul osalejaile käsu otsingud lõpetada ning suunduda oma kodusadamasse.

„Üsna tõenäoliselt oli kogu see operatsioon põhjustatud kellegi mõtlematust teost lasta naljapärast punaseid rakette,” ütles Joel Tammet. Tema sõnul kulutati ühe mõtlematu tegevuse tõttu suurel hulgal inimressurssi, kü-tust, tehnikat ja aega.

Tammet ütles, et otsinguga oli intensiivselt ja otseselt tegev vähemalt kuus inimest: merevalvekeskuse koordinaator, Puise SARi kaks ja Haapsalu SARi kolm inimest, samuti kolm alust: Puise SARi kaater, Haapsalu SARi

kaater ja operatiivpaat. Tammet ütles, et Puise SAR sai aluse otsad kinni ja klaariks sadamas kell 3.30.

Haapsalu politseijaoskonna patrullitalituse juhi Meelis Laurmanni sõnul on merepäästjail Läänemaal 2012. aastast peale vähemalt kord aastas tulnud alustada otsinguid põhjusest lastud punase raketi tõttu.

Terves Lääne prefektuuris oli mullu kuus sellelaadset juhtumit, kuid 2014. aastal oli neid koguni 12.

Punase signaalaraketi ebaseadusliku laskmise eest võib karistada kuni saja trahviühiku (s. o kuni 400 euroga) või arestiga.

● TRAGÖÖDIA

Juuniküüditamist ei saa unustada

1941. aasta juuniküüditamine oli kõigile Baltikumi rahvastele nagu noahoop selga. Ükski eestlane ei osanud nõukogude võimult niisugust jõhkrust oodata.

MATI MANDEL
info@le.ee

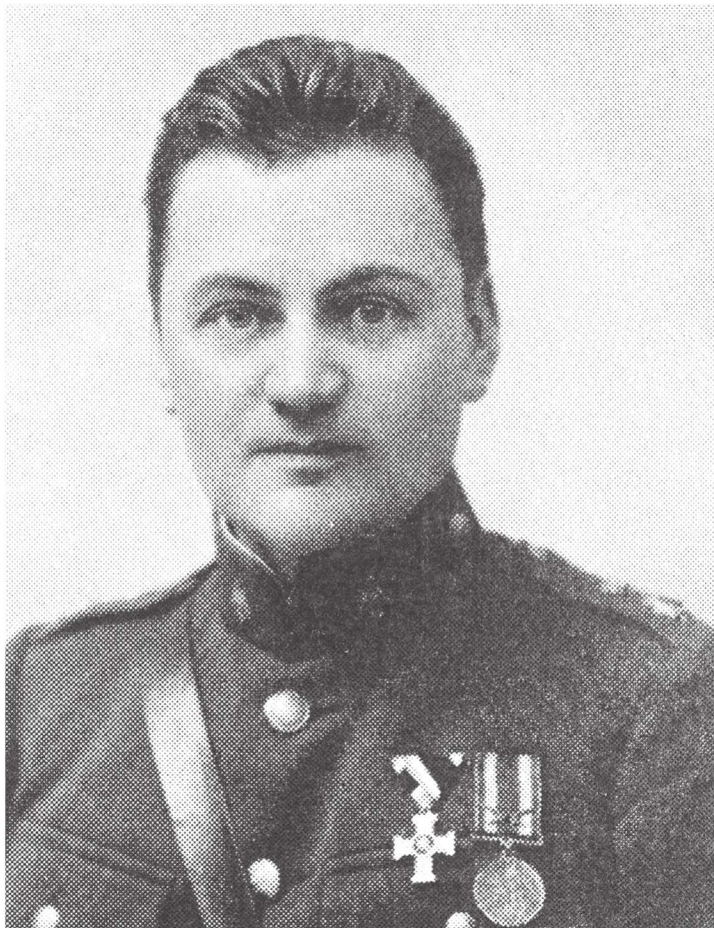
Tõsi, inimeste arreteerimine ja kadumine oli ju alanud kohe pärast Eesti okupeerimist 1940. aasta juunis. See ei olnud aga massiline, inimesi nopiti ühiskonnast ära ükshaaval. Arvati, et ju siis olid arreteeritud mingid minevikupatud kommunistide ees. Et ühel ööl viiakse ära terved pered vanuritest rinnalasteni, laaditakse nad loomavagunitesse ja viiakse Venemaale, oli rahvale tõeline šokk.

Kui raudteejaamades eraldati mehed ja osa naisi oma perdest eraldi vagunitesse, ei osatud arvatagi, et enamikku nende meestest ja isadest ei näe naised-lapsed enam kunagi. Vähe sellest, meeste saatustki jäi omastele pikaks ajaks üldse teadmata. Nende käekäik kujunes aga naiste ja laste omast veelgi traagilisemaks.

Mehed viidi vangilaagritesse ning rakendati raskele füüsilisele tööle, enamasti metsatööl. Saabus sügis ja ränk Siberi talv. Talverõivaid ei olnud peaaegu üldse, enamik inimesi oli kodust lahkunud ju suveriietuses. Toitu energia taastamiseks saadi ülinapilt ja seda jäi aina vähemaks. Vangid olid viimased, kellele sõjaseisukorras midagi anti. Nii algaski laagrites massiline suremus. Kõige enne haigestusid ja surid need, kes olid pärit taludest ning harjunud korraliku toiduga.

Ellu jäid üksikud

Algasid ka ülekuulamised. Olid ju juuniküüditamisel arreteeritud ja laagritesse toodud esijooned endised ohvitserid, politseinikud, kaitseliitlased, samuti ärimehed, linnapead, vallavanemad ja teised omavalitsustöötajad. Vangilaagritesse oli sattunud ka palju koolidirektoreid ning õpetajaid. Enamik mehi oli olnud kaitseliidus, mida luges okupatsioonivõim Nõukogude-vastaseks organisatsiooniks. See oligi paljude inimeste peasuundistus. Ometi oli kaitseliit Eestis olnud massiorganisatsioon, sellesse oli kuulunud 40 000 inimest. Paljud

Vabadussõjas ohvitserina 6. jalaväerügemendis võidelnud Aleksander Kulgver (Kloostri mõisasüdame omanik) suri vangilaagris enne surmaotsuse täideviimist.

3 × ERAKOJU

Üks tuhandest vangilaagris surnutest – Nurme küla talunik, vabadussõjas kitsarööpmelise soomusrongi nr 4 ülem Hendrik Mets.

mehed olid osa võtnud vabadussõjast. Neid süüdistati Eesti lahtribimises suurest Venemaast. Nüüd maksis kommunistlik režiim neile selle eest kätte.

Enamasti toimusid ülekuulamised juba 1941. aasta lõpus või 1942. aasta alguses. Erinõupidamine, mis koosnes kolmest NKVD-lasest, mõistis süüdistatavad enamasti surma. Kes veel nälga polnud surnud, need lastigi aprillis-mais maha.

Kõige massilisemad eestlaste mahalaskmised toimusid just aprillis. Need, kellele mõisteti kümne või enama aasta pikkune kinnipidamine vangilaagris, surid enamikus järgmistel kuudel. Ellu jäid väga üksikud. Suuresti oli ellujäämine juhus ja konkreetse inimese õnn. Näiteks juuniküüditatu Jüri Palm Hiiumaalt, kel õnnestus laager üle elada, rääkis

1970ndail aastail siinse artikli autorile, et tema oli vaid üks kahest siis Hiiumaalt arreteeritud, kellel õnnestus tagasi jõuda.

Kerge ei olnud ka küüditatuid. Läänemaalt ära viidud sattusid Kirovi oblastisse, kus nad rakendati tööle turbarabasse. Kaasa haaratud riideesemed ja muu vara tuli peagi toidu eest loovutada. Ka küüditatuid hakkas vaevama nälk, eriti neid,

kes ei saanud pidevalt tööl käia. Kõige esimestena surid vanurid ja lapsed, siis ka elujõus pereemad. Tagasi Eestisse jõudis vaid osa.

1941. aasta küüditamisest on möödunud juba 75 aastat. Kas ei oleks Nõukogude Liidu õigusjärglasel Venemaal nüüd aeg oma ajaloole kriitiliselt pilguga tagasi vaadata, üht-teist minevikus tehtut hukka mõista või kahetseda? Et im-

peeriumi kuritegude eest Baltikumi rahvaste ees vabandust palutaks, on ilmselt lootusetu oodata. See eeldaks ju ka süüdlaste väljaselgitamist, millest pole riigi praegust poliitikat silmas pidades mõtet rääkida.

Venemaa võiks toime pandud inimsusvastaseid tegusid vähemalt tunnustada. Kannatasid ju repressioonide all peale väikerahvaste ka miljonid venelased ise. Ometi pole sedagi lootust oodata. Otse vastupidi. Ikka leitakse mõni riigi poliitikat toetav ajaloolane, kes toiminud repressioonide õigustada püüab.

Mõni aasta tagasi ilmutati Eestis Aleksandr Djukovi raamat „Deporteerimised Eestis. Kuidas see toimus tegelikult. Nõukogude võimude repressioonidest Eestis“. Tallinn 2009. Selles leiab autor,

et Eesti ajaloolased liialdavad küüditatute arvuga ning selle elluviimise ebainimlikkusega. Küüditatute hulk olevat rahvarvuga võrreldes olnud tühine.

Küüditatud oli autori arvates 1941. aastal vaid nõukogude võimu vastaseid, 1949. aasta märtsiküüditamisel aga isikuid, kes tegid koostööd Saksa okupatsioonivõimudega. Ka olevat küüditamisrõngides ära viidud tagatud söök, jook ja arstiabi. Raamatu autor ei hääbunud ka ise Tallinna oma ideid õigustama tulla.

Jõhkrad valed

Jõhkramaid valesid kui selles raamatus on raske leida! Siiski ei ole Eestis veel surnud kõik inimesed, kes küüditamist ise mäletavad. Mäletatakse nii juuniküüditamist kui ka märtsiküüditamist!

Mäletatakse, millised olid tingimused loomavagunites, millega inimesi veeti. Mäletatakse nälga ja suremist. Mäletatakse ka Saksa okupatsiooniaga. Inimestel ei olnud valikut!

Saksa sõjaväkke mobiliseerimisest kõrvalehoidmine või sealt deserteerimine võrdus eluga riskimisega. Need, keda ei puudutanud mobilisatsioon, pidid aga elatise saamiseks ometi kusa sagil töötama. Seda tõlgendati kui koostööd Saksa võimudega.

Mis puudutab küüditatute hulka, siis veidi üle kümne tuhande 1941. aastal ja veidi üle kahekümne tuhande 1949. aastal ei olnud tõepoolest veel valdav osa rahvast, ehkki see puudutas kaudselt peaaegu igat perekonda. Sellele arvule tuleb aga juurde liita kümnend tuhandet sõja järel arreteeritud mehed, kellest osa maha lasti, teine osa aga aastaid vangilaagrites vaevles.

Ka ei saa unustada, et küüditati või viidi vangilaagritesse just kõige aktiivsem osa rahvast, mitte ainult valitsuse ja omavalitsuste juhid, vaid ka väga paljude organisatsioonide eestvedajad, need, kelle järgi kõikjal Eestis jõuduti.

Juuniküüditamist ei saa enda tohi unustada!

Üks mitmest tuhandest vangilaagris hukatust – Uugla talumees, kaitseliidu kompanii-peakik Juhan Silde.

lise pilguga tagasi vaadata, üht-teist minevikus tehtut hukka mõista või kahetseda? Et im-

Juuniküüditamise aastapäeva tähistatakse Haapsalus ja Ristil

Kolmapäeval, juuniküüditamise 76. aastapäeval mälestatakse 1941. aastal küüditatuid ja arreteeritud mälestusüritustega Haapsalus ja Ristil.

Leinapäeva tähistamine algab keskpäeval mälestuspalvusega Haapsalu toomkiriku ristimiskabelis. Teenib piiskop Tiit Salumäe, Läänemaa Memento nimel kõneleb ühenduse esimees Arnold Aljaste ning naiskodukaitse Lääne ringkonna esindus asetab emaaltarile mälestuslilled.

Tund hiljem, kell 13 algab mälestushetk läänlaste vabadussõja mälestussamba juures Haapsalu Lossiplatsil, kus kõneleb kaitseliidu Lääne maleva teavituspealik Heiki Magnus.

Läänemaa rahva nimel asetab ühise mälestuspärja Läänemaa Memento ühendus ning

Ristil peetakse juuniküüditatute mälestustseremonia mälestusmärgi „Raudteerööpad mäletavad“ juures.

MARKUS SEIN

küüditamise läbielanud inimesed asetavad mälestussamba jalamile kümme mälestusküünalt. Küünlad mälestavad kümne Läänemaa omavalitsuse inimesi, ke-

da okupandid sunniviisiliselt külmale maale viisid.

Vabadussõja mälestussamba juurest liigutakse raekoja ette, kus asub Haapsalu kunagise lin-

napea Hans Alveri büst. Linnapea Alver oli üks neist, kes 76 aastat tagasi arreteeriti. Mälestushetkel kõneleb ja asetab mälestuslilled Haapsalu linnapea Urmas Sukles.

Kell 14 algab mälestustseremonia Risti mälestusmärgi „Raudteerööpad mäletavad“ juures. Seal peab mälestuspalvuse kaitseliidu Lääne maleva kaplan Lembit Tammsalu ning kõnelevad Kullamaa ja Lääne-Nigula valla esindajad, naiskodukaitse Lääne ringkonna Risti jaoskonna ja kaitseliidu Lääne maleva Risti malevkonna esindus ning Läänemaa Memento.

Kell 14.30 jätkub mälestuspäev ühise lõunaga Risti raudteejaama perroonil – sõdurisuppi pakub naiskodukaitse Risti jaoskond.

Vaheldumisi päevakohaste muusikapaladega meenutatakse minevikku.

Juuniküüditamine oli 1941. aasta juunis Nõukogude Liidu võimude toime pandud suurskuritegu, mil deporteeriti mit-

melt Nõukogude Liidu võimu all olevalt alalt üle 65 000 inimese. 13. juunil 1941 Moskvast antud korralduse kohaselt oli Eestist ette nähtud küüditada 11 102 inimest. Kõiki neist ei õnnestunud küüditajail siiski tabada ja praegu loetakse juuniküüditatute koguarvuks veidi üle 10 000 inimese. Alaealisi oli neist 36–38 protsenti, alla aastasi lapsi üle 100. Viidi ka voodihaigeid vanainimesi. Juuniküüditamise tõttu hukkus umbes 6000 inimest.

Mälestuspäeva aitavad korraldada kaitseliidu Lääne malev, naiskodukaitse Lääne ringkond, EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus, Eesti endiste metsavendade liit ja Läänemaa Memento.

HEIKI MAGNUS

kaitseliidu Lääne maleva teavituspealik

Ridala naiskond (lillas võistlusdresses) sai võrkpallis alavõidu.

ARVO TARMULA

SUVESPORT

Läänemaa suvemängud võitis Lääne-Nigula

Lääne-Nigula vald võitis laupäeval Haapsalus peetud 24. Läänemaa suvemängud. Teine oli Ridala ja kolmas Nõva.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

„Mina arvan küll, et suvemängud läksid korda,” nentis võistlejate eestvedaja Ülle Lass ja lisas, et ilmaga vedas suvemängulistel hullupööra. „Kui on ilus ilm, siis mida veel tahta!” Mängude üldvõidu kohta oli Lassil lihtne selgitus: „Kui osaletakse kõigil aladel, siis on võit võimalik.” Peale Lääne-Nigula osales kõigil aladel veel vaid Ridala, ühe ala jättis vahele Nõva. Mängudest jäid kõrvale Vormsi, Martna ja Kullamaa.

Suvemängudel oli tosin võistlusalad: meeste ja naiste võrkpall, meeste ja naiste korvpall, jalgpall, kõievedu, orienteerumine, petank, minigolf ja juhtide võistlus.

Lääne-Nigula osales kõigil võistlusaladel ja sai kokku 106 punkti, nende tugevamad alad olid meeste võrkpall, kõievedu ja juhtide võistlus. Ka Ridala võitis kõigist aladest osa ning sai kokku 99 punkti, esimeseks tuli Ridala naiste võrkpallis. Nõva jäi kõrvale jalgpallist, kuid kogus 91 punkti ning sai kolmanda koha.

Läänemaa suvemängud

Omaevalitsus	Kergejõustik	Pendelteade	M võrkpall	N võrkpall	M jalgpall	M korvpall	N korvpall	Kõievedu	Orienteerumine	Petank	Minigolf	Juhid	Kokku
Haapsalu	1.	1.	3.	-	1.	1.	-	-	-	1.	4.	5.	4. (76 p)
Hanila	7.	-	-	-	3.	-	-	-	-	-	-	-	7. (12 p)
Lihula	4.	2.	-	-	4.	-	-	2.	5.	-	6.	-	6. (43 p)
Lääne-Nigula	2.	4.	1.	2.	2.	4.	4.	1.	2.	4.	2.	1.	1. (106 p)
Noarootsi	6.	-	5.	-	6.	5.	1.	-	4.	5.	5.	4.	5. (59 p)
Nõva	5.	5.	4.	3.	-	2.	2.	3.	1.	3.	1.	3.	3. (91 p)
Ridala	3.	3.	2.	1.	5.	3.	3.	4.	3.	2.	3.	2.	2. (99 p)

Nõval polnud vastast ei orienteerumises ega minigolfis.

Neljast alast kõrvale jäänud Haapsalu oli neljas 76 punktiga, võitis aga viis ala: kergejõustiku, pendelteatejooksu, meeste korvpalli, jalgpalli ja petangi.

Viies oli Noarootsi (59), nende võiduala oli naiste korvpall. Kuues oli Lihula (43) ja seitsmes Hanila 12 punktiga. Hanila võitis osa vaid kergejõustikust ja jalgpallist. Kumbki vald alavõite ei saanud.

Võidu tõi osalemine

Alles päev enne suvemänge olid Lääne-Nigula vallas ärevil, sest korvpallimansat ei saadud kuidagi kokku. Lõpuks pöörduti sinna, kust saab abi kõige vastu, ni-

melt teatati valla sotsiaalmeedialehel, et otsitakse kolme korvpallurit, osalemaks suvemängudel. „Läks õnneks, saime mansa kokku,” nentis Lauri Lilleoks, kelle ülesanne oli valla võistkondade komplekteerimine.

„Korvpallis ei läinud meil eriti hästi, spetsialistid [Haapsalu] võitsid,” nentis Lilleoks. „Oleks olnud piinlik, kui me poleks osalenud,” leidis Lilleoks asja helgema poole. Lääne-Nigula meeskond sai viie võistkonna hulgas neljanda koha, kuid kogus üldkontole seitse punkti juurde.

Suvemängudele võistkondade kokkusaamine nõuab pikka meelt. „Tükk pusimist, kuid kokku ikka saab,” nentis Lilleoks. Lilleoks pääses ise poodiumile mi-

nigolfis. Kõieveos aeti suured mehed kokku ning ala võideti. Kuulitõukes olid Eesti tiptasemel mehed koos ning seal oli Lilleoksal rohkem osalemisrõõm.

Kaks kärbest ühe hoobiga

Suvemängude kergejõustikuvõistlused peeti maakonna meistrivõistlustega samal ajal. Alade võitjad olid Ladva sõnul ka üleriigilises arvestuses tegijad nimed: kuulitõukes näiteks Kevin Sakson, Fred Vali ja Karl Koha. „Tipud olid kohal,” ütles Ladva ja lisas loetellu veel sprinteri Anna-Maria Vjazemski.

„Kõik sujus, tulemused olid korralikud,” ütles Ladva. „Tulakse peredega, üks teeb üht ala, teine teist ala. Tore tunne

oli staadionil,” meenutas peakohtunik.

Kergejõustikuvõistlused võitis Haapsalu (662 punkti) Lääne-Nigula (648) ja Ridala (644,5) ees. Järgnesid Lihula, Nõva, Noarootsi ja Hanila.

Kaja Ladva kinnitas, et maakonna kergejõustikumeistrivõistlused tulevad tuleval aastal kindlasti. „Kuidagimoodi ikka,” ütles Ülle Lass suvemängude kohta. „Kuidas ja mismoodi, seda tuleb arutada. Läänemaa omavalitsuste talimänge ei jõua me vist korraldada, aga suvemängud tulevad kindlasti,” kinnitas Lass.

Läänemaa suvemänge vedas, nagu ikka, spordiliit Läänela. Ülle Lass on suvemänge korraldanud aastast 2013.

LÜHIDALT

Vehklejate olümpialootus sai hoogu juurde

Möödunud reedel kinnitas ROKI täitevkomitee Tokyo OMI 2020. aasta programmi. Eesti sportlastele ja huvilistele oli rõõmusõnumiks epeevehklemise naiskonnavõistluse kavva lülitamine. Algul pidid naiskonnad pärast 2016. aasta Riot taas OMile pääseda alles 2024. Kuna Tokyos peetakse ka meeskondlik epeeturniir, saab praegu rääkida koguni seitsmest Haapsalu vehklemiskooli kasvandikust, kes täiesti reaalselt võivad unistada OMist.

Kristina Kuusk, Nelli Paju ja lapsepuhkuselt naasev Katrina Lehis peavad eelkõige aga kindlustama koha ülitugevas Eesti naiskonnas, mille neljale kohale pretendeerivad ka mittehaapsallased Irina Embrih, Erika Kirpu ja Julia Beljajeva. Õigemini on need kolm praegu koondise põhiliiikmed.

Kõik toimib siiski sportlikul põhimõttel, mitte eelmiste (või kunagiste) saavutuste põhjal. Piltlikult öeldes tuleb tera pidevalt soojas hoida, et jooksvas edetabelis tagada endale koondisekoht.

Mis aga naistele kindlasti rõõmu teeb, on jätkuv Eesti olümpiakomitee rahaline toetus. Hiljuti kõlas häirekell, et ka MMi ja EMI võistkonnamedalite puhul ei saa enam toetust, sest ala ei kuulu lähima OMI võistlusprogrammi.

Mehed võitsid kahe aasta eest EMI võistkondliku hõbemedali. Koosseisu kuulusid ainult Haapsalu vehklemiskooli kasvandikud Nikolai Novosjolov, Sten Priinits, Marmo Allika ja Peeter Turnau. Kõik mehed on praegugi ravis ja olümpiasoov rinnus helisemas. Pääs mängudele on tänapäeval aga väga raskeks tehtud. Rios osales näiteks kaheksa naiskonda ja ilmselt see arv jääb samaks. Aga vähemalt on võimalus. Kolm aastat on aega ja see aeg tuleb arukalt ära kasutada.

Aivo Paljasmaa

Kaia Kanepi turniirivõit Essenis

Kaia Kanepi (pildil) võit Saksamaal tegi rõõmu kõigile tema poolehoidjale. Profiteerimise mõttes oli tegu tagasihoidliku võistlusega (25 000 dollari suuruse auhinnafondiga ITFi turniir), kuid Eesti meedias tugevalt välja hõisatud tagasitulek õnnestus pärast aastast pausi igati. Kanepi võitis viis mängu jutti.

Esikohamatšis alistas ta oma 32. sünnipäeval kunagise rivaaali kõrgete kohtade mängus, kuus aastat vanema šveitslase Patty Schnyderi. Kanepi eduseisul 6:3, 6:7 (5), 2:0 loobus vastane vastupanust. Esikoha eest saab Kanepi 50 edetabelipunkti. Mai lõpus oli ta 630. kohal 37 punktiga ja tema uus edetabelikoht selgub nädala pärast.

WTA tabelit juhib endiselt Angelique Kerber (Saksamaa). Prantsusmaa lahtiste meistrivõistluste (ehk saviliivaväljakute MMi) üllatusvõitja, 20aastane Läti esindaja Jelena Ostapenko tõusis 35 kohale ja on nüüd kõrgel 12. kohal.

Eesti esireket Anett Kontaveit tõusis 49. kohale. Tennisemängu kõiki nüansse tundmata ei oskaks Ostapenkole pealtnäha mingit eelist anda näiteks matšis Kontaveidi vastu. Pigem vastupidi. Aga võib-olla lähevad soovid ja tegelikkus siin vastuollu.

Nüüd tasub oodata muruväljakute turniire, mis kulmineeruvad juuli alguses Wimbledonis. Kontaveit alustab muidugi põhiturniiril, kuid Kanepil on lootus pääseda kvalifikatsioonimängudele.

Aivo Paljasmaa

Lääne-Eesti ralli võitsid Georg Gross – Raigo Mölder

Eesti autoralli meistrivõistluste kolmanda etapi Lääne-Eesti ralli võitsid Georg Gross – Raigo Mölder Ford Fiesta RS WRC-l, samal autol, millega sõitis mullu Ott Tänak. Grossil ja Mölderil oli see teine järjestikune etapivõit.

„See ralli oli juba palju parem kui Harjus. Hakkan autoga harjuma, sest mida rohkem kilomeetreid ma kogun, seda paremaks ka sõidurütm läheb. Kui välja arvata täna hommikune spinn, siis oli probleemidevaba ralli. Hooaeg jätkub Tartus,” võttis Gross ralli laupäeval kokku.

Teisena lõpetasid ralli Siim Plangi – Urmas Roosimaa (Mitsubishi Lancer Evo X), kes jäid

Georg Gross ja Raigo Mölder võitsid Lääne-Eesti rallil kümnest kiiruskatsesest seitse.

ARVO TARMULA

võitjaist maha sekundiga. Kui kaks nädalat tagasi sõidetud Harju rallil edestas Plangi põnevas lõpuheitluses Kaspar Koit-

lat, siis seekord oli Plangi koos kaardilugeja Urmas Roosimaaiga parem Ranno Bundsenist – Robert Loštšnikovist (Mitsubishi

Lancer Evo VIII). Kahe Mitsubishi hil sõitva võistluspaari vaheks jäi lõpuks 9,6 sekundit. Neljandad olid Rainer Aus – Taaniel Tigas (VW Polo), kes jäid Bundsenist – Loštšnikovist maha 13,2 sekundiga.

Ralli kümnest kiiruskatsesest võitis Georg Gross seitse, Siim Plangi kaks ja Ranno Bundsen ühe. Ralli punktikatses, milleks oli SS9 Kündamägi 2, võit läks Plangile, kes teenis sellega viis lisapunkti.

EMV3 ehk N4 arvestuse Läänemaa ralli klassivõitjad olid Plangi – Roosimaa, kelle edu Allan Popovi – Aleksei Krylovi (Mitsubishi Lancer Evo IX) ees

oli 2.18,8 ja Dmitry Feofanovi – Normunds Kokins (Mitsubishi Lancer Evo IX) ees 2.45,1.

Neljaveoliste rahvusliku klassi EMV4 (E12) autode arvestuse parimad olid Bundsen – Loštšnikov. Pärast kümnet sõidetud kiiruskatset jäid võitjaist kahe minuti ja 8,1 sekundi kaugusele Aiko Aigro – Kermo Kärtmann (Mitsubishi Lancer Evo VI). Klassi kolmandad olid Anre Saks – Rainer Maasik (Mitsubishi Lancer Evo VII), kes kaotasid Bundsenile – Loštšnikovile 2.43,8.

Eesti autoralli meistrivõistlused jätkuvad 14.–15. juulil, kui sõidetakse Tartu ralli.

TARMO ÕUEMAA

Kirju Buenos Airesest

32. osa

JÄRJELUT

EIA UUS

Ilmselt ühel päeval saad lapsed selle poisiga, kes sul esimeses klassis kõigi ees seeliku üles tõstis.

Kas ma mäletan õigesti, et sina tutvusid temaga üldsegi Tartus, kui te olite 16aastased? Nii kummaline mõelda! Et sina olid Saaremaalt, tema Lasnamäelt, aga te kuidagi tutvusite, ja hoopis Tartus. Ja imelik mõelda, et kui ma poleks temaga tutvunud, ei oleks ma sinuga tutvunud, kuigi teie omavahel läbi ei käinud ega kokku tol perioodil puutunud, kui me kõik 20aastased olime.

See oli üks eriline päev. Eriline, sest ma olin otsustanud näha Jim Ashilevit, keda ma paar korda kohanud olin. Lihtsalt võtsin pähe, et ma tahaksin teda näha, ja siis kohe tänavanurgal jooksingi temaga kokku. Ta oli koos Margusega. Istusime kirjanike maja ees. Nüüd tundub see tähenduslik, sest me oleme kirjanikud, kõik me kolm, aga siis olime ju üksnes tudengid. Nemad õppisid filmi, mina tõlkimist. Naersime nii pööraselt

palju. Sähvatus. Kõik oli maailmas õigesti.

Jim läks kuhugi ja läksin Karu juurde koju, ei mäletagi, miks. Ta küsis, kas ma ei karda, et ta mu tükkideks raiub või nii, aga ma ei kartnud midagi. Ütlesin, et lähen edaspidi kõikjale, kuhu mind kutsutakse, ja ta helistas juba järgmisel päeval ja küsis, kas tahan tema ja ta paari sõbraga Muhumaale minna. Praami peal naersime endil püksid märjaks. Me lihtsalt rõkkasime terve aja niiviisi naerd, et pisaraid purskas silmist ja kõik vaatasid meile viltu. Õhtul tantsisime pisikesel Juujääbi festivalil, rääkisime südameelt kõik ära, magasime telgis üksteise otsas.

Me oleme nii palju sinuga rääkinud sellest, kuidas on võimalik, et keegi on nii andekas – just elamises, suhtlemises, siiruses. Et keegi teeb kõike nii mängeldes, paneb elamise nii lihtsana paistma nagu Karu. Mina tulin ju Argentinasse nii, et mul oli arvele kogutud raha ja mul on töö, tasuline kirjutamistöö Eestis, mida ma iga päev teen, aga Karu läheb ju alati nii, et lihtsalt läheb, kaks kätt taskus, ja tuleb tagasi sama-

moodi. Ainult et vahepeal juhtuvad temaga alati kõik maailma kõige suuremad seiklused. Ükskord ta tuli kusagilt tagasi, vist Los Angelesest. Tuisanud oli, jalutasime öösel Tallinna tänavatel. Kõndisime läbi tunneli ja ta peatus: „Kuule. See, kus me praegu viibime, see on ju Eesti esitunnel.” Me naersime pisarad silma, nii et terve tunnel kajas, ja nina-ga norsatades, sest tundus nii absurdne, et see väike niru tunnel ongi kõige vägevam tunnel, mis Eestis on. Sellest ajast alates iga kord, kui sealt läbi olen läinud, naeratan, sest see on Eesti esitunnel. Samal ööl kõndisime Viru tänaval, mõlemal oli suhteliselt raske aeg, mina olin Prantsusmaalt tagasi tulnud, saba jalge vahel. Kõik oli natuke keeruline, väga ebakindel, kummalgi pol-

● **Karu seisatas ja ütles: „Mul on kopp ees. Mul on kopp täiega ees.” Ja oligi! Päriselt oli. Alati, kui mul kõrini on, siis tuleb meelde, kuidas me seal kopa taga seisime.**

RISTSÕNA											
	teadusharu, mis uurb keelendite tähendusi	suurriik kokku arvama	lahenduse-ta olukord gaasiline aine	visklema, sipilema teisipäev	umbes pekaari	bussifirma lavatäht	tagasi tõmbuma, eemalduma esimene	amper haudumine tusane	liik, laad, tüüp masti osa	hoobe	
KARIN TEDER	hooples, kelkis, uhkustas, praalis										
	primaarne										
	Soome kirjanik										
	Aafrika mürkmadu										
	söögi- ja joogikoht										
	arabia m.nimi										
	kübe										
	pähkel (ingi)										
	m.nimi										
	saksa k. artikkel										
	tigedaks muutuma										
	... Ever										
	n.nimi										
	lennuvõimetu lind										
	kelvin										
	võlur										
	papagoi										
	aasta-rõngas (puul)										

SUDOKU											
1	7			4			5	3			
			7		1						
	2						8				
		3		9		8					
9	4						1	5			
		7		2		6					
	5						7				
			3		8						
8	3			7			6	4			

KULTUURITEATED

● **TERVIS JA SPORT**
Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaerobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €.
Suve eripakkumine – vettväljutav ja salendav kehahoolitus 55 €; maniküüri ja pediküüri komplekshooldus 39 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

● **TANTSUÕHTUD**
Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. L, 17. juunil kl 20 tantsuõhtu, mängib ans Ragnar & Co. Tel 472 4605, 503 7289. Vt framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. R, 16. juunil kl 20 tantsuõhtu, ansambel Ragnar & Co. L, 17. juunil kl 14 Helin-Mari Arderi kontsert (tasuta), kl 20 romantiline klaverimuusika „Lahe kuma”, mängib Alari Tamm.

● **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses 13. juunil kl 19 film „Kadunud linn Z”, pilet 4 €. 14. juunil kl 19 film „Muumia”, 3D, pilet 4,50 € + prillid 1 €. 15. juunil kl 20 film „Muumia”, pilet 4 €.

● **KULLAMAAL**
Kullamaa valla sünnipäevanädal 19.–24. juuni. 19. juunil valla ettevõtluse päev. 20. juunil valla hariduselu ja noorte päev. 21. juunil valla külade ja seltside päev. 22. juunil valla kultuuri- ja kirikuelu päev, Reformatsioon 500. 23. juunil võidupüha tähistamine. 24. juunil jaaniõhtu Kullamaa Rohumäel. Täpsem info Kullamaa valla kodulehelt www.kullamaa.ee.

● **RAAMATUKOGU**
Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud T–R 10–18, L 10–15. E ja P suletud. Igal laupäeval kell 11 on lasteraamatukogus jutuhommik. Raamatulaenutuspunkt sot-

siaalmajas (Kastani 7) on suletud 31. augustini. Vaata www.lib.haapsalu.ee.

● **MUSEUMID**
Haapsalu raekoda (Kooli 2): E–P 10–18. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum E–P 10–18. www.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) E–P 10–18. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum E–P 10–18. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuseum: E–P 10–18. www.salm.ee.

Ants Laikmaa majamuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): E–P 10–18. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum avatud: T–L 10–18 ja E–P 10–16. www.aiboland.ee; www.facebook.com/aiboland.ee/.

Lihula muuseum avatud ettetellimisel. Info muuseum@lihula.ee või tel 523 4303.

Rõude muuseum avatud L ja P kl 11–16, muul ajal ettetellimisel tel 5683 1203. Avatud näitus „Pitsiilu”.

Hanila muuseum T–L kl 11–17. www.hanilamuuseum.ee. Näitus „Elu käsitööga”.

● **NÄITUSED**
Keskraamatukogu (Posti 3): lugemissaali fuajees on fotonäitus „Tagasi lapsepõlve” ning lugemis- ja laenutussaaliks väljapanek „Helisev mai / Eesti estraadi sangarid”, lugemissaali vahelael Ennu Põldma loodusfotode näitus. Lugemissaalis on üleväl Riina Degtjarenko illustatsioonid „Hiiru luule raamatule”.

Haapsalu kunstikooli galeriid (Jaani 2) avatud suvel T–L 12–18. Tasuta. Majagaleriis Helena Karp „Female Life” 1. juulini. Võlvigaleriis 34. lennu lõputööde näitus „Hiliste tundide hiilgus” 22. juunini. Hoovigaleriis Hanko maalikunstrikerühmituse Club con Color näitus „Soome kunstrikerühmituse koopiaid” 29. juunini.

Haapsalu linnagaleriis ja kultuurikeskuses 2. juulini Haapsalu graafilise disaini festival – rahvusvaheline konkurss-näitus „Tšaikovski”, konkurss-näitus „Eesti kultuuriplakat 2017”.

nud oma kodu, tööd, majanduslangus oli ka. Kõrini oli sellest meeleheitlikust rabelemisest. Tänav oli tühi, ainult üks kopp tõstis tee äärtesse lükatud lumevalle kastiauto peale. Karu seisatas ja ütles: „Mul on kopp ees. Mul on kopp täiega ees.” Ja oligi! Päriselt oli. Alati, kui mul kõrini on, siis tuleb meelde, kuidas me seal kopa taga seisime.

Täna on imeline ilm. Soe, päikeseline, kõik lõhnab. Kirjutasin avatud akna ees raamatut pidžamapükstes ja vahepeal käisin katusel. Kangastus üks sellesarnane suvepäev Tallinnas, kui Karuga koos elasime. Kõik aknad olid lahti, kirjutasime elutoas kumbki oma raamatut, vahepeal käis emb-kumb kohvi tegemas ja tõi teisele ka, taamal podises pesumasina, sest Karu oli just Uus-Meremaalt tulnud ja vahepeal olid kõik ta riided keldris ära hallitanud ning proovisime neist viimset veel päästa. Vahepeal käisime katusel suitsetamas. See oli jumalik päev. Soovin, et ta oleks praegu siin.

Käisin täna jälle oma nurgakohvikus varajast lõunat söömas, lugesin mu lauale jäetud

ajalehte. Seal kuulutas, et homme algab kirjandusfestival, ja juures oli ühe kirjaniku intervjuu. Nii põnev, et kuigi ma hispaania keelt eriti ei oska, sain sellest intervjuust aru. Olen ju need teemad läbi tunnetanud, lugenud sel teemal lõputult intervjuusid ja raamatuid nii eesti, inglise kui ka prantsuse keeles. Majandusartikleid ei mõistaks ma hispaania keeles ilmselt niipea, aga kirjaniku hingeelu on mulle ka võõrkeeles arusaadav.

Tegin nii palju tööd, kui jaksasin, ja kui aju ära hangus, läksin katusele lugema. Jäin mõtlema selle tsitaadi üle: „Sa oled raamatud, mida loed, filmid, mida vaatad, muusika, mida kuulad, inimesed, keda kohtad, ja unistused, mida unistad, ning vestlused, milles osaled. Sa oled see, mille nendest kaasa võtad. Sa oled ookeani hää, sõõm värsket õhku, kõige heledam valgus ja kõige tumedam nurk. Sa oled kogum igast kogemusest, mis su elus on olnud. Sa oled iga päeva iga sekund.” Neuroloogiafanaatikuna on see hämmastav teadmine, et see on füüsiliselt, mitte ainult psüühiliselt nii. Järgneb

VORMSI VALLAVALITSUSE TEATED

Uuejakase detailplaneeringu avalik väljapanek

Vormsi vallavalikogu võttis vastu 27.03.2017. a otsusega nr 2 üldplaneeringut muutva Diby küla Uuejakase (katastritunnus 90701:003:0691) detailplaneeringu, mille eesmärk on ehituskeeluvööndi vähendamise ühe paadikuuri ehituseks vana sadamakohale. Keskkonnaamet on 01.06.2017 kirjaga nr 7-13/17/4813-4 andnud nõusoleku ehituskeeluvööndi vähendamiseks paadikuuri ehituseks detailplaneeringul märgitud ulatuses.

Planeeringu avalik väljapanek on 01.07.2017–30.07.2017 tööpäeviti Vormsi vallavalitsuses ja Vormsi valla veebilehel https://atp.amphora.ee/vormsivv/index.aspx?itm=143134.

Igal isikul on õigus avaliku väljapaneku ajal esitada ettepanekuid ja vastuväiteid planeeringu kohta. Vastuväide on mingi planeeringulahenduse kohta mittenõustuva seisukoha esitamine või väide, et planeeringu menetlemisel ei ole täidetud seaduse nõudeid.

Kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada posti teel või elektronpostiga planeeringu avaliku väljapaneku ajal 01.07–30.07.2017

Detailplaneeringu avalik arutelu on 03.08.2017 kell 11.15 Hullo koolituskeskuses.

Detailplaneeringu kehtestamine

Vormsi vallavalikogu 29. mai 2017 otsusega nr 5 kehtestati Hullo külas vana karjääri ümbruse maa-ala detailplaneering.

Detailplaneeringu eesmärk on taotleda ala osaliselt munitsipaalomandusse, kus toimub ehitus- ja lammutusjäätmete kogumine, vaheladustamine ja sortimine nende suunamiseks kordus- ja taaskasutusse ning loomsete jäätmate matmispaigana, nende kruntide ehitusõiguse ja hoonestustingimuste määramine, juurdepääsuteede asukoha määramine, maa sihtotstarbe muutmine.

Vormsi vallavalikogu 29. septembri 2014. aasta otsusega nr 25 jättis Hullo küla vana karjääri ümbruse maa-ala detailplaneeringule keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata.

Detailplaneeringu dokumendid on kättesaadavad Vormsi valla kodulehel https://atp.amphora.ee/vormsivv/index.aspx?itm=150424.

Detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamine

Vormsi vallavalitsus teatab, et Vormsi vallavalikogu 29. mai 2017 otsusega nr 4 tunnistab osaliselt kehtetuks Vormsi vallavalikogu 01.06.2001 otsusega nr 13 kehtestatud Rälby Klubba detailplaneering katastriüksuste 90701:003:0091 ja 90701:003:0092 asjus.

Detailplaneeringu alusel moodustatud katastriüksused 90701:003:0091 ja 90701:003:0092 on MTÜ Rälbe Klobba omanduses olev ühismaa maatulundusmaa sihtotstarbega. MTÜ Rälbe Klobba on avaldanud soovi kehtiva detailplaneeringuga moodustatud maatulundusmaa maaüksuste jagamiseks väiksemaks ehitusõigusega maaüksusteks sihtotstarvet muutmata, vajadusel muudetakse sihtotstarvet ainult tekkivail teemaa kruntidel. Maatulundusmaast eraldetakse teedealune maa, ümberpööramisplatsid jms. MTÜ Rälbe Klobba on kokku leppinud kõigi maaomanikega ja leidnud maa jagamiseks sobiva lahenduse. Kokkulepe on ka nende maaomanikega, kes ei ole mittetulundusühingu liikmed, kõigi maaomanike huvid on kaitstud.

Tagatud on planeeringu terviklahenduse elluviimine pärast detailplaneeringu osalist kehtetuks tunnistamist (PlanS § 140 lg 2).

Materjale näeb Vormsi valla dokumendiregistris https://atp.amphora.ee/vormsivv/index.aspx?itm=15018.

Vormsi vallavalitsus

Loe veebis www.le.ee

MÜÜK

Müüa soodsalt sauna- ja suitsuahjud, kaminad, pliidid ja boilerid. Paigaldus. Pottsepatööd. Tel 505 4355.

Müüme pöranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes lauses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahtiselt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Nigula Saeveski müüb ehituslikku saematerjali ja küttepuid (konteineris). Ka saagimisteenus. Tel 502 0531 ja 502 1792.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja pörandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Küttepuude müük (lehtpuu). Pikkus 30 cm, 40 cm ja 50 cm vastavalt ostja soovile. Hind alates 28 €/rm. Tame alates 5 rm. Hind koos kohaleveoga Haapsalu linna piires. E–R kl 9–17. Tel 5668 1436.

Müüa 3 m küttepuid (must lepp ja valge lepp). Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning pörandalaua ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Müüa toored halpuud 30–60 cm (lepp, must lepp, kask) veoga. Tel 517 5783.

Müüa küttepuud. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Pörandalauad (sise- ja välisvoodri-laud), terrassilauad, mitmes mõõdus ehituslikku saematerjali. Vedu tasuta üle Eesti, hinnad soodsad. Tel 5593 6326. Info materjali ja profiilide kohta www.kpuit.ee.

Armatuurraud 16 ja 20 mm, müüri-võrgud seinaplokile 100, 150, 200 ja 250 mm. Metallist piirde, väravad, väravate raamid. Tel 515 9623, armer@estpak.ee.

Müüa sõelutud mulda, täitemulda, liiva, killustikku. Tel 507 8596.

Müüa odavalt katuseplekki (trapets-profiil ja transpordidefektidega) ning äädikapuu istikuid. Tel 5647 5575.

Segapuu, mänd, kuusk ja lepp 30; must lepp 32; kask 35; saar 32 €/rm. Kuiv okaspuu 33; segapuu 37; segalehtpuu 40; lepp 42; must lepp 45; saar 45 €/rm. Puu koju 1–8 päevaga. Kriske OÜ tel 5648 6058.

Kask al 35 €/rm; mänd al 30 €/rm, haab al 28 €/rm, kuiv puu al 35 €/rm. Pikkus vastavalt ostja soovile. Veoga. Ladumisteenus. Tel 5614 6900.

Uus puitkarkass-puukuur 3 x 5 m koos paigaldusega. Hind 1380 €. Tel 5560 4804.

OST

Läänemaa Jäätmejaam ostab vana-paberit, pappi ja kilet 20 €/t. Avatud E–R 9–17, L 9–14. Tel 5668 1436.

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost aadressil Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Ostan vanu (enne 1940. a) Eestivaadetega fotosid ja postkaarte, 5–10 €/tk. Võivad olla kasutatud. Tel 528 2330.

KINNISVARA

Triovara Halduse OÜ ostab põllu- ja metsakinnistuid üle Eesti. Tel 507 2231.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Aarete KINNISVARA

Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee

KINNISVARATEHINGUD ja HINDAMINE. Tel 473 4376.

Silvi Merilo – 522 9958 Kairit Merilo – 506 6996

Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

Müüa maja mere ääres Rohukülas. Saun, suur viljaaed, krunt 2000 m², puurkaev. Tel 5566 3830.

Müüa 3toaline (49 m²) remonti vajav korter kõrgelt hinnatud Niine 27 majas Haapsalus 3. korrusel. Vahe-tuse võimalus väiksema korteri vastu + komp või korteri vastu mõnes teises linnas. Tel 5844 0369.

TEENUS

Korstnapühkimisteenus. Tel 5567 4532. Helistada E–R kell 8–17!

Ehitusfirma Developing OÜ

* katuste renoveerimine,
* fassaaditööd,
* majade ehitus,
* üldehitus.

Tagame kvaliteedi. Pakume koostööd korteriühistutele. Tel **5373 7796**.
www.developing.ee

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrus-majade trepikojad jm. Valmistame, müüme ja paigaldame ka lisaplekke. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Puurkaevude puurimine ja projektee-rimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeral-dus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaas-plastist septikuid ja mahuteid. Kae-va- ja planeerimistööd kopplaaduri-ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Ehitus- ja remonditööd. Katuseehi-tustööd. Vihmaveesüsteemide müük ja paigaldusteenus. Tel 5347 7919.

Telerite ja elektroonika remondi-töökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päe-va nädalas. Välismaal omandatud pikaaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

AHJUEHITUS OÜ

Korstnapühkimisteenus, pottsepatööd, konsultatsioonid, küttesüsteemide ekspertiisnangud, lõõriuuringud korstnakaameraga, www.pottsepp.com

Tel 5660 5869.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toredaks ja meel-dejäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remondi-töid. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Korstnapühkimisteenus üle maakon-na. Tõmbeprobleemide lahendamise. Korstnad ja korstnapitside remont, ehitus ja taastamine. Küttekollete remont. Tel 5342 2642.

Teeme kõiki torutöid. Nii sees kui ka väljas. Tel 503 5322, e-post info@lnvarahaldus.ee. AS Lääne-Nigula Varahaldus

Muruniitmine – kõik variandid. Tel 512 3403.

Kaeve- ja planeerimistööd kopplaa-duri ja roomikekskavaatoriga. Tel 507 8596.

Rakkekaevude kaevamine, puhasta-mine ja remont. Tel 557 4792.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistu-tööd. Tel 557 3287. Jevgeni

Üldehitus- ja remonditööd. Korra-likud ja head ehitajad teostavad ma-jade ja korterite remonti. Kipssei-nad, plaatimine, viimistlus, tapeeti-mine, terrassid ja aiad, pottsepa- ja kõik teised ehitusvaldkonda kuuluvad tööd. Oma tööriistad ja sõiduvahend. Töö kiire ja korralik. Tel 5665 9447, tekno.ehitus@gmail.com.

Maalritööd kogenud maalril. Tel 557 6833.

TÖÖPAKKUMINE

Promenaadi hotelli restoran otsib oma meeskonda **kelnerit/ette-kandjat** suvehooajaks. Saada oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Promenaadi hotelli restoran ja grillterrass otsib oma meeskonda **kokka** ja **abikokka** hooajaks. Saada oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Promenaadi hotell otsib oma mees-konda **toateenijat** suvehooajaks. Saa-da oma CV hotel@promenaadi.ee. Tel 473 7250. Sadama 22, Haapsalu.

Pakun tööd **bussijuhile** kaheks nä-dalaks või üheks kuuks. Edaspidi või-malus töötada ka alaliselt. Asjaga on kiire. Kontakt hvaldmann@hotmail.ee või tel 5670 5011.

Kastani ostukeskus

pakub aastaringset tööd **kokale**.

Töö on vahetustega. Väljaõppe võimalus kohapeal. Huvi korral helista 5656 9419 või saada soovivavalds annikakastani@hotmail.ee

Läänemaa Jäätmejaam võtab tööle platsi operaatori. Tööülesan-ded: papi ja kile sorteerimine, pressi-mine ja muud abitööd. Soovitav töö-kogemus kahveltöstukiga.Tööaeg E–R 9–17. Huvi korral tulla kohapea-le Kiiltsi küla, Ridala vald.

METS

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**.

Tel 511 0415 ja 517 9866.

LOOMAD

Äntu linnukasvatus müüb reedel, 16. juunil Lohman Browni pruune mais munemist alustanud noorkanu, kes taluvad hästi jahedat kanalat, säilita-des hea munevuse, järgmistes Lää-nemaa bussipeatustes: 7.30 Koluvere; 7.45 Kullamaa; 8 Üdruma; 8.15 Laikü-lä; 8.30 Kirbla; 8.45 Lihula; 9.15 Rõu-de; 9.30 Keskvere; 9.45 Martna; 10 Oonga; 10.15 Haeska; 10.30 Ammu-ta; 10.45 Ridala; 11.15 Haapsalu turg; 11.45 Taebla; 12 Linnamäe; 12.15 Sutlepa; 12.30 Riguldi; 13 Nõva; 13.30 Variku; 13.45 Kuijõe; 14 Piirsalu; 14.15 Risti. Infotel 327 0206, 326 1353, rin-gil 5664 3113. www.antumois.ee

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

KIRIKUTEATED

EELK KOGUDUSED
HAAPSALU K, 14. juunil kl 12 leina-päeva palvus (toomkiriku ristimiska-bel). R, 16. juunil kl 9 hommikupal-vus (Jaani kirik). L, 17. juunil kl 19 ki-rikukontsert. Esineb Washingtoni ülikooli naiskoor USAst. Dirigent Ti-mothy Fitzpatrick (toomkirik). P, 18. juunil kl 11 jumalateenistus armu-lauaga. Teema: Kaduvad ja kaduma-tud aarded. Teenivad vikaarõpetaja Kristel Engman ja Teno Ilves, orga-nist Lia Salumäe (toomkirik). N, 22. juunil kl 20 kirikukontsert. Esineb ansambel „Hortus Musicus”. Piletiga (Jaani kirik). Kantselai avatud K ja R kl 10–13 Kooli 6.

RIDALA P, 25. juunil kl 13 armu-laud (kirik), kl 13.30 surnuaiapüha kirikuaias; kl 14 Ridala uuel kalmis-tul; kl 15 Ridala vanal kalmistul. 29. juunist 1. juulini leerilaager. Info ja registreerimine tel 5809 3633 (Küllike Valk). P, 30. juulil kl 13 kuld-ja hõbeleeripüha. 1967. ja 1992. aastal konfimeeritud koguduse-liikmetel palume anda oma leeripü-hast osavõtust teada 25. juuliks, tel 5809 3633 (õp Küllike Valk) või e-postiga ridala@eelk.ee. Ridala Pü-ha Maarja-Magdaleena kirik on avatud teelistele laupäeval ja pü-hapäeval kl 15–18. Koguduse kante-selei avatud T kl 14–17.

MARTNA P, 18. juunil kl 13 juma-lateenistuts armulauaga (kirik). R, 23. juunil kl 12 armulaud (kirik); kl 12.30 surnuaiapüha Martna kiriku-aias; kl 14 surnuaiapüha Rõude kal-

mistul. Koguduse kantselai avatud T kl 10–13.

KARUSE P, 18. juunil kl 13 juma-lateenistus; kl 14 „Pööriöö” kont-sert. Esinevad Merje Vahula (orel), Karl Madis, kvartett „Rotalia”, And-res Kase (elektriorel) ja üllatusesine-ja. Sissepääs vaba annetusega. 19. juunist 22. juunini teadusliku uurimisprojekti „Christian Ackermann – Tallinna Pheidias, ülbe ja andekas” uuringud, Eesti kunstiakadeemia muinsuskaitse ja konserveerimise osakonna interjööri viimistlusuurin-gute praktika ja Eesti kunstiakadee-mia muinsuskaitse ja konserveeri-mise osakonna arheoloogiapraktika. Nelja päeva jooksul on kiriku ukse-d huvilistele avatud, uurijad tutvusta-vad oma töid ja tegemisi. Soovi kor-ral võib ka kokku leppida spetsiaalse ekskursiooni, kontakteerudes tele-fonil 515 7157 (Juhan Kilumets). K, 21. juunil kl 7.24 pööripäeva palvus. P, 25. juunil kl 12 sumuaiapüha Tuu-di/Sause kalmistul; kl 14 surnuaia-püha Karuse kalmistul.

LÄÄNE-NIGULA N, 15. juunil kl 9.30 hommikupalvus. P, 18. juunil kl 12 jumalateenistus; kl 14 surnuaia-püha Koela kalmistul.

EEKBKL KOGUDUSED
HAAPSALU K, 7. juunil kl 19 piibli-tund, Ilm 13. ptk. N, 8. juunil kl 19 al-liansspalvekoosolek „Haapsalu pal-vetab”, Raudtee 12. P, 11. juunil kl 10 kolmainupüha jumalateenistus. E, 12. juunil kl 18 palvekoosolek. Vaata ka www.haapsalubk.ee.

SURNUAIAPÜHAD

Surnuaiapähad EELK Lääne praostkonnas 2017

HAAPSALU 24. juunil kl 16 Haapsalu vanal kalmistul; kl 17 Haapsalu metsa-kalmistul.
HANILA 23. juunil kl 14 Hanila kalmistul.
KARUSE 25. juunil kl 12 Tuudi kalmistul; kl 14 Karuse kalmistul.
KIRBLA 18. juunil kl 15 kalmistupüha jumalateenistus ja armulaud kirikus.
KULLAMAA 25. juunil kl 11 kalmistul, järgneb armulaud kirikus.
LIHULA 25. juunil kl 11 armulaud kirikus; kl 12 kalmistul.
LÄÄNE-NIGULA 18. juunil kl 14 Koela kalmistul; 24. juunil kl 12 Leediküla kal-mistul; 24. juunil kl 15 Vedra kalmistul.
MARTNA 23. juunil kl 12 armulaud kirikus; kl 12.30 kirikuaias; kl 14 Rõude kal-mistul; 6. augustil 16 Väike-Lähtu kalmistul.
MIHKU 26. juunil kl 14 armulaud kirikus; kl 15 kalmistul.
MÄRJAMAA 24. juunil kl 10 jaanipäeva missa kirikus; kl 12 Viilumäe kalmistul.
NOAROOTSI 12. juunil kl 11 Rooslepa kalmistul; 12. juunil kl 12.30 Sutlepa kal-mistul; 12. juunil kl 14 Noarootsi kirikuaias.
NÕVA 25. juunil kl 10.30 armulaud kirikus; kl 11 kalmistul.
PIIRSALE 25. juunil kl 15 Kuijõe kalmistul; kl 13.30 Piirsalu kalmistul.
RIDALA 25. juunil kl 13 armulaud kirikus; kl 13.30 kirikuaias; kl 14 uuel kalmis-tul; kl 15 vanal kalmistul; 13. augustil kl 16 Sinalapa kalmistul.
VARBLA 23. juunil kl 12 Varbla kalmistul, järgneb armulaud kirikus.
VORMSI 18. juunil kl 12 kalmistul.

EELK Lääne praostkond

HAAPSALU LINNAVALITSUSE TEADE

Haapsalu linn müüb korteriomandit

Haapsalu linn müüb osta.ee oksjonil korteriomandit, mis paikneb Haapsalu linna põhjaosas, Rüütli ja Linda tn nurgal (Rüütli tn 4). Kinnistu registriosa numbriga 1958432; katastritunnusega 18301:005:0200; eluruumi üldpind 34,4 m²; 344/2222 mõttelist osa kinnistust; katastriüksu-se sihtotstarve on 100% elamumaa; elektroonilise enamikukumise alghind 25 000 (kakskümmend viis tuhat) eurot. Lõpptähtaeg 15.06.2017 kell 12. Lisainfo Haapsalu linna kodulehel www.haapsalu.ee. Kortoriga tutvumiseks tuleb ühendust võtta Aivar Seinaga e-postiga Aivar.Sein@haapsalulv.ee või telefonitsi 472 5351; 522 9962.

HAAPSALU

1279
AASIO DOKUM

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSE NÕUSTAMISKABINETIST

Kastani 7, Haapsalu.

Muusikakooli pooles tiivas

Vastuvõtt eelregistreerimisega juuni – juuli 2017

Esmane psühholoogiline nõustamine ja kriisiabi – aeg kokkuleppel eesti keeles tel 5671 2473 vene keeles 552 0094

Esmane juriidiline õigusabi E 10–12 tel 475 7555

Holistiline psühhoterapia / TRE – tel 515 9572 alates 18. juulist TRE (Trauma Releasing Exercises – trauma vabastamise harjutused)

Igal E info ja eelregistreerimine tel 475 7555.

Meie uus koduleht www.laanemaaakriisiabikeskus.weebly.com. Vähemkindlustatud inimestele on nõustamisel omaosalus 5 €; eriolukordade puhul tasuta (KOV toetuse korral). Soodushinnad Läänemaa, sh Haapsalu elanikele õpilastele, pensionäridele.

Väljaspool vastuvõtuaega helistades jätke oma teade ja telefoninumber automaattvastajale 475 7555. Teiega võetakse ühendust.

Reakuulutus (kuni 4 rida): tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus ja auto 4,50 €, alates 4. korrast 3,60 €; müük, loomad, teenus, ost, mitmesugust ja soovin üürida 3 €, alates 4. korrast 2,58 €; töötamine 1,94 €. Kood 1 E. Raamiga kuulutus 1,02 €/cm², logoga 1,20 €/cm², kordus 20% soodsam. Leinakuulutus 10,50 €, topeltsuuruses 18 € ja matusetade (topeltsuuruses) 10,50 €. Õnnitlus: väike 10,50 € ja topeltsuuruses 18 €. Tänuavaldus 10,50 €. Teated 0,60 €/cm²; raamitult 0,72 €/cm². Kuhu minna 0,36 €/cm². Kirikuteated 12 € kuus kogudus. Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

Vormsis peeti kalasuutsutust võistlus

Vormsi saare Rälby külas peeti laupäeval saare esimest kalapäeva ja kalasuutsutust võistlust. Kalamehe ja ajakirja Kalastaja väljaandja Hanno Kase sõnul õpiti lihtsaid võtteid, kuidas kalaroogi valmistada. Ta õpetas kokkutulnuid kala puhastama, fileerima, praadima ja suutsutama ning ühiselt keedeti kalasuppi.

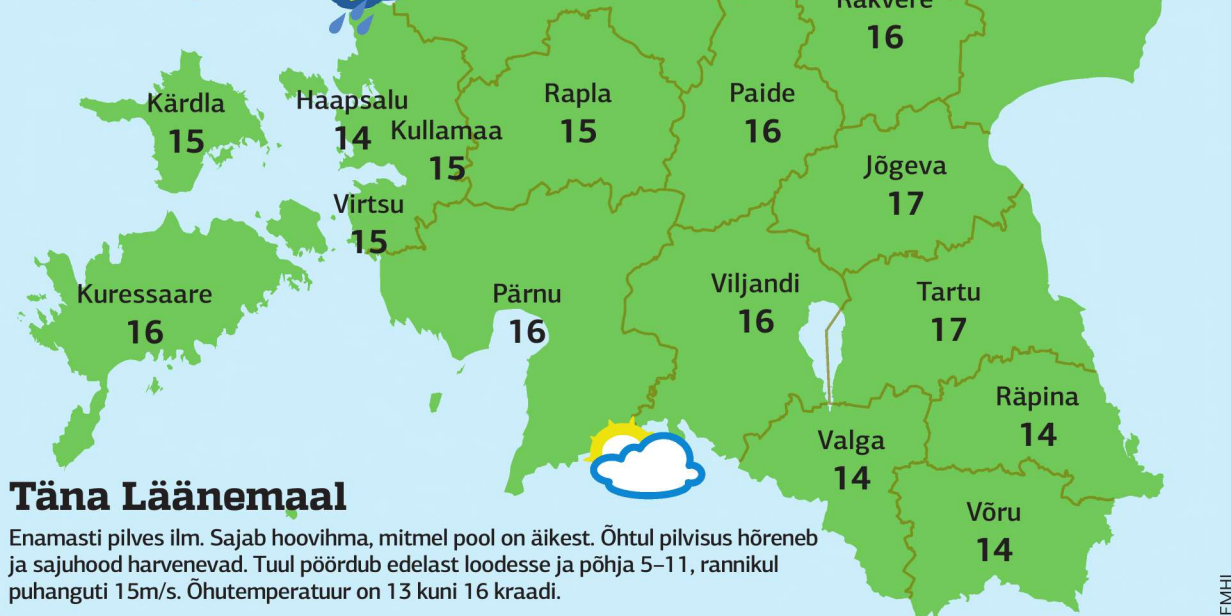
Enim müüte on Kase sõnul liikvel kalasuutsutuse kohta. „Vaieldi, kas tuleb suutsutada kolm või kuus tundi,” ütles Kase. „Tegelikult piisab, kui kala 30–45 minutit kuivatada ja 15 minutit suutsutada,” lisas ta. Kalapäeva kavas olnud kalasuutsutust võistluse võitis viie võistleja seast Ahto Allik.

Kalapäeva eestvedaja Ene Sarapuu ütles, et päeva eesmärk oli propageerida kalakultuuri ja säilitada kalapüügioskusi. Ta lisas, et kala- ja kalapüügiteemalisi ettevõtmisi jätkatakse kindlasti: „Näiteks võiks noortele õpetada spinningu loopimist ja võrkude laskmist, et need oskused ei kaoks.”

KAIRE REILJAN

ILMAENNUSTUS

VEETEMPERatuurid
(12. juunil kell 15.30)
Dirhami 13,7
Paralepa 18,8
Rohuküla 17,0

Täna Läänemaal

Enamasti pilves ilm. Sajab hoovihma, mitmel pool on äikest. Öhtul pilvisus hõreneb ja sajuhood harvenevad. Tuul pöörduv edelast loodesse ja põhja 5–11, rannikul puhanguiti 15 m/s. Õhutemperatuur on 13 kuni 16 kraadi.

Kolmapäev

loode-, põhjatuul
4–10(15) m/s

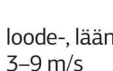
öö päev

8°...17°

Neljapäev

6°...20°

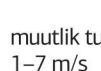
Reede

7°...21°

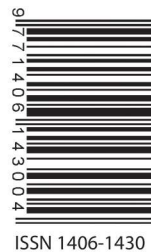

Laupäev

10°...23°

muutlik tuul
1–7 m/s

VAATA KA
WWW.LE.EE

AMTIMBER
ostab
KASVAVAT METSA ja VÖSA
(ka väheväärtuslikku),
METSAMATERJALI.
Tel 507 9940
amtimber001@hotmail.com

1 kuu 8,60 eurot
2 kuud 17,20 eurot
3 kuud 22,00 eurot
4 kuud 29,30 eurot
5 kuud 36,60 eurot
6 kuud 43,90 eurot

LÄÄNE ELU TELLIMISHINNAD

www.le.ee tel 473 7222

7 kuud 51,20 eurot
8 kuud 58,60 eurot
9 kuud 65,90 eurot
10 kuud 73,20 eurot
11 kuud 80,50 eurot
12 kuud 87,80 eurot

AS Gadoxi meistri Guido Amuri toimuma pidanud vastuvõtt 15. juunil Haapsalus jääb ära.

Tasumine kohapeal.
Maksta saab ka kaardiga.

AS Gadox
Türi 10c, 11313 Tallinn.
Tel 650 1322
info@gadox.ee, www.gadox.ee

Haapsalu sotsiaalmajas (Kastani 7)
Info ja registreerimine tel 650 1322.

**Pakume tööd
KLIENDITEENINDAJALE.**
Oled sobiv kandidaat, kui suhtled
julgelt kliendiga telefonis ja oskad
töötada arvutis.
Kasuks tuleb vene keele oskus.
Saada CV aadressil cv@liisi.ee.
Info telefonil 504 2131

Kas postkast
jäl tühjaks?

Telli Lääne Elu
Juba täna!

Lääne Elu

Tellida saab
toimetusest
tel 473 7222,
www.le.ee või
Eesti Postist.

AINULT Haapsalu
EhituseABC -s

**KÕIK
VÄRVID
-20%**

Pakkumine kehtib
kuni 31.08.17.a.

EhituseABC

Kampaania tingimused www.ehituseabc.ee

**RAVE MÖÖBEL
TEHASEMÜÜK
PALGAPÄEVA
OKSJON**

Tulbi 4, Paralepa
13.-17. juuni 2017

Oksjon lõpeb 17. juuni kell 14.

Metallist
narivoodi
ARMY
ALGHIND
1€

Sektsioon
SAALA
ALGHIND
1€
280x190x25-45 cm

Riidekapp
4 uksega
FINEZJA
ALGHIND
1€
202x200x54 cm

Raamaturiist
FINEZJA
ALGHIND
1€
202x80x31 cm

Rohkem infot www.ravemoobel.ee
TULE TEE OMA PAKKUMINE KOHAPEAL!
Müügil ka kangarestid ja nahajääd.

RAVE MÖÖBEL Tulbi 4, Paralepa
www.ravemoobel.ee / +372 5814 7717